Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 13 lipca 1932 r. 696.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika. Dział. Str.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ZYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

----§----

:§:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

N o m i n a c j a d y r e k t o r a D e p a r t a m e n t u P o l i t y c z n e g o M .S. Z. "Dzień Kowieński" /153/: Na stanowisko dyrektora Departamentu Politycznego M.S.Z. został wyznaczony dotychczasowy sekretarz poselstwa litewskiego w Watykanie p.Łazorajtis.

U p r a w o m o c n i e n i e s i ę l i t . - ł o t e w s k i e g o t r a k t a t u h a n d l o w e g o .W dn.8 b.m.rząd łotewski zatwierdził układ handlowy z Litwą. Układ uzyskał moc prawną odrazu, gdyż ratyfikacja jego nie była przewidziana.

P r z y b y c i e p o s ł a h o l e n d e r s k i e g o w L i t w i e d o K o w n a ."Echo"/188/: W tych dniach autem przez Kibarty przybył do Kowna poseł holenderski w Litwie de Rappar.

W dn.9 b.m. de Rappart przedstawił się ministrowi Spraw Zagr.

P r o j e k t z a w a r c i a t r a k t a t u h a n d l o w e g o z A u s t r a l j ą. "Echo"/185/:W lit.Min.Spr.Zagr.rozważany jest projekt zawarcia traktatu handlowego z Australją.

P r o j e k t o d w o ł a n i a p o s ł a ł o t e w s k i e g o w K o w n i e ."Rytas" /137/: "Pehdeja Brihdi" donosi, iż w najbliższych dniach zostaną dokonane większe zmiany w obsadzie litewskich placówek dyplomatycznych. Obecny poseł łotewski w Kownie p.Lepinsz zostanie przeniesiony do Tallina, zaś na jego miejsce do Kowna będzie wyznaczony szef wydziału konsularnego M.S.Z. p.Punga.

"P e h d e j a B r i h d i" o r o k o w a n i a c h l i t e w s k o p o l s k i c h ."Pehdeja Brihdi" /149/podaje, że obecnie toczą się pomiędzy Polską a Litwą nieoficjalne rokowania. Rokowania prowadzone są przez osoby, stojące blisko rządów obu państw i mają na celu nawiązanie stosunków pomiędzy Polską a Litwą. Pewna część litewskich sfer rządzących jest za nawiązaniem stosunków z Polską, co również uwidacznia się w litewskiej prasie prorządowej. Polska orjentacja w litewskich sferach rządzących znacznie się zmogła w związku z konfliktem kłajpedzkim i zaostrzeniem stosunków litewsko-niemieckich.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

W d w u d z i e s t ą r o c z n i c ę p o w s t a n i a z w i ą z k u "P a v a s a r i s". "Rytas" Nr.136 z 9 lipca w artykule pod powyższym tytułem pisze /streszczenie/:

Upłynęło 20 lat od chwili utworzenia kulturalnego związku "Pavasaris". Początki istnienia związku były bardzo trudne, gdyż pomimo, że związek nie dążył do jakichś celów politycznych, musiał się przez dłuższy czas konspirować przed władzami rosyjskiemi. Twórcy związku ideę katolicką przyjęli jako podstawę jego dalszego rozwoju. Związek "Pavasaris" postawił sobie za cel wychowanie swych członków na dobrych Litwinów i katolików. Wychowując młodzież litewską w duchu katolickim związek "Pavasaris" dokonuje nietylko poważnej pracy kulturalnej,lecz także i państwowej. Niestety okoliczności tak się złożyły, że związek nie jest w stanie obchodzić dwudziestej rocznicy swego istnienia tak, jakby tego sobie życzył, jednak może się cieszyć z prac dokonanych w tym okresie. W ciągu tego stosunkowo krótkiego czasokresu związek wychował dziesiątki tysięcy młodzieży. W chwili obecnej związek liczy ok.60 tys.członków czynnych. Życząc w dniu dwudziestej rocznicy jaknajpomyślniejszego rozwoju związkowi "Pavasaris", należy się spodziewać, że społeczeństwo litewskie oceni zasługi tej organizacji i we wszystkich dziedzinach poprze jego trudną pracę.

"L i e t u v o s A i d a s" o w y c h o w a n i u p a ń s t w o w e m ."Liet.Aidas" Nr.154 z 11.VII.32 r.Art.p.t."Wychowanie państwowe". Streszczenie:

W Litwie często słyszy się utyskiwanie na brak uświadomienia państwowego wśród obywateli. Litwini traktują państwo w sposób nazbyt

wygodny. Mianowicie chcą od państwa jak najwięcej otrzymać, a jak najmniej dać. Nie można się jednak temu dziwić, gdyż w ciągu długich stuleci naród litewski był eksploatowany i znosił jarzmo niewoli. Za czasów unji polsko-litewskiej jarzmo pańszczyzny było cięższe niż w innych krajach. Zarówno państwo- jak i panowie eksploatowali ludność, nie dając jej wzamian nic. Ludność nie posiadała żadnych praw i żyła w ciemnocie. Po odzyskaniu niepodległości miejsce państwa zajęły w Litwie partje polityczne. Państwo stało się nieuchwytną abstrakcją, a lud wszędzie widział zwalczające się wzajemnie partje polityczne. Z biegiem czasu ludność poczęła traktować partje z punktu widzenia wygody osobistej i przyłączać się do tych partyj, które dawały najwięcej korzyści materjalnych lub moralnych. W ten sposób partje przesłoniły ideę państwowości i zaszkodziły państwu, które stało się narzędziem celów partyjnych. Ostatnio jednak międzynarodowe hasła partyjne poczynają upadać, a ~~na~~ ich miejsce zajmuje ideologja narodowa. Studjując litewską prasę opozycyjną rzuca się w oczy wszechwładnie panujący interes partyjny. Prasę opozycyjną nie obchodzą tak doniosłe zagadnienia państwowe jak kwestja zagadnienia Wilna, kwestja kłajpedzka, sprawy gospodarcze i potrzeba walki z kryzysem. Kwestje te są poruszane tylko o tyle, o ile dają one możność uczynienia rządowi jakichś zarzutów, natomiast często słyszy się tam hasła wolnościowe, domagające się wszechładzwa demokratycznego i parlamentarnego.

O ile przywódcy nie wykazują w Litwie uświadomienia państwowego, to nie można go również wymagać od ludu. Społeczeństwo litewskie winno zająć się wychowaniem państwowem, gdyż uświadomienie państwowe i narodowe jest kwestją bardziej doniosłą niż zrównanie w prawach profesorów ze służącemi.

K r o n i k a .

U r o c z y s t o ś c i z w i ą z k u "M ł o d a L i t w a". "Lietuvos Aidas" /153/: W dn.10 b.m. w Możejkach odbyło się święto związku "Młodej Litwy", na którem był obecny premjer J.Tubelis. W dn.28 sierpnia w Marjampolu odbędzie się zjazd członków związku "Młoda Litwa" z całej Suwalszczyzny.

K o n g r e s z w i ą z k u "P a v a s a r i s" w M a r j a m p o l u ."Rytas" /137/: W dn.9 i 10 b.m. w Marjampolu odbył się olbrzymi kongres związku "Pavasaris", który zgromadził ludność nietylko z Suwalszczyzny, lecz i z innych okolic Litwy. Marjampol zatopiony był przez tłum ludzi. W uroczystem posiedzeniu wzięli udział dr.Karwelisowa i prof.Eretas. Z okazji kongresu, w którym wzięli także udział biskup Reinis, prof.Tumenas i dr.Leimonas, zorganizowana została wystawa oraz święto sportu i pieśni.

Z u n i w e r s y t e t u W i t o l d a W i e l k i e g o."Dzień Kow." /154/: W tych dniach uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie otrzymał z Ameryki zaproszenie na wzięcie udziału w organizowanym w r.b. obchodzie stulecia uniwersytetu w N.-Yorku. Władze uniwersyteckie zwróciły się do rządu z prośbą o wyasygnowanie pewnej sumy na sfinansowanie wyjazdu delegata na uroczystości.

W y j a z d m i n i s t r a W i l e j s z y s a ."Dzień Kowieński" /154/: Minister Komunikacji inż.Wilejszys w towarzystwie inż.Ciurlanisa udał się do Francji i Czechosłowacji celem zakupienia wozów autobusowych, które mają kursować na pewnych odcinkach kolei żelaznej .

W y s t a w y r o l n i c z e n a p r o w i n c j i ."Dzień Kow." /153/: Izba Rolnicza zamierza w r.b. zorganizować 13 ruchomych wystaw rolniczych.w większych miastach prowincjonalnych Litwy. W r.ub. takich wystaw było 19. Coroku wystawy te odbywają się w innych miejscowościach. W r.b. wyznaczono 39 tys.lt. na nagrody dla rolników /w r.ub.67 tys.lt. W razie polepszenia się konjunktury gospodarczej, w r.1933 ma być w Kownie zorganizowana wielka wystawa rolnicza.w K

H a s ł a Z w i ą z k u W y z w . W i l n a ."Liet.Žinios"/155/ zamieszcza bez tytułu następującą wzmiankę propagandową: Cała Litwa winna być jednym związkiem Wyzwolenia Wilna, a wszyscy mieszkańcy Litwy jego członkami,zaś wszystkie miasta i miasteczka jego oddziałami.

U k a r a n i e "R y t a s a". "Dzień Kowieński" /153/: W dn.8 b.m. na mocy rozporządzenia komendanta m.Kowna redaktorka "Rytasa" p.Łabanauskasówna została ukarana grzywną w wys.1 tys.lt. z zamianą na miesiąc aresztu.Karę spowodowała nieodpowiadająca rzeczywistości wzmianka zamieszczona w tem o nieprzyjęciu przez Min.Spr.Wew.delegacji m.Poniewieża.

W y k r y c i e s k ł a d ó w b i b u ł y k o m u n i s t y c z n e j "Dzień Kowieński"/153/:Dn.6-go b.m.funkcjonarjusze policji kryminalnej dokonali rewizji w mieszkaniu Rebeki Glezerówny przy ul.16-go Lutego Nr.3,ujawniając duży skład bibuły komunistycznej w jez. litewskim,niemieckim i żydowskim. Ogółem znaleziono około 20 tyś. egzemplarzy broszur.
Pozatem przeprowadzono rewizję u niejakiego G.Abramowicza,gdzie wykryto okło 10 tys.egzemplarzy broszur kom..

P r z y g o t o w a n i a d o o b c h o d u r o c z n i c y ś m i e c i K i e j s t u t a. "Dzień Kowieński"/153/:Prasa lit.podaje,że rozpoczęto już przygotowania do uroczystego obchodu rocznicy śmierci Ks.Kiejstuta. W tym celu zostanie wyłoniony specjalny komitet w składzie przedstawicieli rządu oraz organizacyj społecznych.
Zadaniem komitetu będzie ustalenie daty i opracowanie programu obchodu.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Z a k o ń c z e n i e r o k u s z k o l n e g o w g i m n a z j u m p o l s k i e m w P o n i e w i e ż u ."Dzień Kowieński"/151/ zamieszcza list z Wiłkomierza, zawierający opis tegorocznych uroczystości maturalnych w polskiem gimnazjum w Poniewieżu. M.in.autor listu pisze: "Pomimo wesołego nastroju uroczystości dawał się poniekąd wyczuwać zasłaniający je cień smutku. Przychodziło na myśl, że ta matura jest ostatnią maturą naszego z takim trudem zdobytego pełnego 8-mioklasowego gimnazjum; w tym roku bowiem postanowiono zlikwidować wyższe 4 klasy naszego gimnazjum, pozostawiając 4 niższe. I staje się to właśnie wtedy, kiedy dzięki udatnemu doborowi sił nauczycielskich uczelnia nasza stanęła na należytej wysokości, gdy wszyscy nasi tegoroczni maturzyści wykazali gruntowną znajomość tego przedmiotu /przeciętny stopień na atestatach 4,4/. Zmuszeni jesteśmy zamknąć dostęp do klas wyższych i praca społeczeństwa nad zorganizowaniem i prowadzeniem w ciężkich warunkach tej jedynej naszej placówki oświatowej idzie na marne.Może szkoła nasza, jak każde dzieło rąk ludzkich posiada sporo braków, może więcej nawet niż starsze wiekiem jej siostrzyce w innych punktach kraju, lecz czy dokonywująca się tak bolesna amputacja przyczyni się do jej uzdrowienia i powiększy kontyngent wstępującej do niej młodzieży - jest rzeczą wątpliwą. Większość kandydatów na uczni poszuka innych szkół, nie oglądając się na wykładowy ich język. Podobne zjawisko, niestety daje się odczuwać i teraz, w związku bowiem z zamknięciem 4 klas wyższych, część uczni, którzy ukończyli u nas dobrze 4 klasy, zmuszoną jest z powodu braku środków materjalnych pozostać w Wiłkomierzu i wstąpić do miejscowego, rządowego gimnazjum."
Na zakończenie autor listu wyraża nadzieje, że "może rychło przyjdzie czas, kiedy gimnazjum wiłkomierskie będzie mogło wypuścić nowy zastęp dzielnych maturzystów.Oby nadzieje te nie okazały się płonne.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Z a b i e g i B o e c k e r a o p o w r ó t n a L i t w ę ."Dzień Kow." /153/: Dn. 8 lipca Prokuratura Sądu Wojennego otrzymała od oskarżonego o szpiegostwo Beckera /przebywającego obecnie w Berlinie/ prośbę o uchylenie rozkazu o areszcie i konfiskacie jego mienia na wypadek, jeżeli Becker przyjedzie do Litwy. Wzamian za to Becker obiecuje przyjechać do Litwy i stanąć przed sądem dobrowolnie.